

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH KẾ TOÁN TÀI CHÍNH

PHẦN
3

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

Chủ biên: TS. Hoàng Thị Việt Hà - TS. Giáp Đăng Khoa

GIÁO TRÌNH
KẾ TOÁN
TÀI CHÍNH

PHẦN 3

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2019

LỜI NÓI ĐẦU

Trong quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, hội nhập kế toán kiểm toán là một nhu cầu tất yếu của Việt Nam nói chung và các doanh nghiệp nói riêng. Ngoài việc minh bạch hóa các thông tin kinh tế tài chính của nền kinh tế, thì việc xây dựng và phát triển một hệ thống khuôn khổ pháp lý về kế toán, kiểm toán thực sự cần thiết. Trên cơ sở nghiên cứu, tiếp thu các thông lệ quốc tế để áp dụng, chỉnh sửa phù hợp với điều kiện cụ thể của Việt Nam nhằm tạo dựng môi trường pháp lý đầy đủ, chặt chẽ và minh bạch cho các doanh nghiệp hoạt động. Đồng thời, thúc đẩy hoạt động kế toán, kiểm toán phát triển, quản lý chặt chẽ và nâng cao chất lượng cho những người hành nghề kế toán, kiểm toán.

Để đáp ứng mục tiêu trên, các trường đào tạo chuyên ngành kế toán, kiểm toán luôn phải cải tiến và đổi mới toàn diện phương thức đào tạo cho phù hợp với mục tiêu đào tạo, đảm bảo tính hiện đại, phù hợp với thực tiễn xã hội và tiến trình hội nhập khu vực nhưng vẫn tuân thủ chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam.

Trên cơ sở đó, tập thể tác giả chúng tôi đã tổ chức biên soạn "**Giáo trình Kế toán tài chính (phần 3)**". Lần biên soạn này, chúng tôi đã cập nhật các vấn đề đổi mới trong các văn bản pháp lý về kế toán như Luật Kế toán (Luật số 88/2015/QH13 ngày 20/11/2015 và chế độ kế toán doanh nghiệp (TT 200/2014/TT-BTC ngày 22/12/2014, Thông tư số 53/2016/TT-BTC ngày 21/3/2016).

Giáo trình là sản phẩm tâm huyết của đội ngũ giảng viên khoa Kế toán - Kiểm toán, bộ môn kế toán doanh nghiệp Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội với sự tham gia như sau:

1. TS. Hoàng Thị Việt Hà - Chủ biên và Th.S. Trần Thị Dung biên soạn chương 2.
2. TS. Giáp Đăng Kha (đồng chủ biên) và Th.S. Phạm Thu Huyền biên soạn chương 3.

3. TS. Trương Thanh Hằng và TS. Nguyễn La Soa biên soạn chương 1.

4. TS. Hoàng Thị Việt Hà và Th.S Nguyễn Thị Xuân Hồng biên soạn chương 4.

Chúng tôi hi vọng rằng giáo trình sẽ là tài liệu hữu ích trong công tác nghiên cứu, giảng dạy, đào tạo cho các sinh viên. Trong quá trình biên soạn không tránh khỏi những thiếu sót, tập thể tác giả rất mong nhận được ý kiến đóng góp chân thành của bạn đọc.

Xin chân thành cảm ơn!

Thay mặt tập thể tác giả

Chủ biên: TS. Hoàng Thị Việt Hà

MỤC LỤC

Chương 1: KẾ TOÁN THUÊ TÀI SẢN	6
1.1. Tổng quan về vấn đề liên quan đến thuê tài sản	6
1.1.1. Các khái niệm cơ bản về thuê tài sản	6
1.1.2. Phân loại thuê tài sản	7
1.1.3. Đặc điểm của thuê tài sản là thuê tài chính	8
1.2. Kế toán thuê tài sản hoạt động	10
1.2.1. Các quy định khi hạch toán thuê tài sản hoạt động	10
1.2.2. Phương pháp kế toán thuê tài sản hoạt động	11
1.3. Kế toán giao dịch bán và thuê lại TSCĐ là thuê hoạt động	16
1.3.1. Các quy định khi hạch toán giao dịch bán và thuê lại tài sản thuê hoạt động	16
1.3.2. Kế toán giao dịch bán và thuê lại TSCĐ là thuê hoạt động	17
1.4. Kế toán tài sản cố định thuê tài chính	22
1.4.1. Một số qui định liên quan đến kế toán tài sản cố định thuê tài chính	22
1.4.2. Kế toán tại đơn vị đi thuê tài chính	23
1.5. Kế toán giao dịch bán và thuê lại tài sản cố định là thuê tài chính	27
1.5.1. Kế toán giao dịch bán và thuê lại TSCĐ với giá bán cao hơn giá trị còn lại của TSCĐ	27
1.5.2. Kế toán giao dịch bán và thuê lại TSCĐ với giá bán nhỏ hơn giá trị còn lại của TSCĐ	28
1.6. Trình bày thông tin trên báo cáo tài chính	29
Tóm tắt chương 1	32
Câu hỏi ôn tập	33
Chương 2: KẾ TOÁN BẤT ĐỘNG SẢN ĐẦU TƯ	36
2.1. Những vấn đề cơ bản về bất động sản đầu tư	36
2.1.1. Khái niệm bất động sản đầu tư	36
2.1.2. Phân loại bất động sản đầu tư	41
2.1.3. Đặc điểm và yêu cầu quản lý bất động sản đầu tư	43

2.1.4. Xác định giá trị của bất động sản đầu tư và xử lý chi phí phát sinh sau ghi nhận ban đầu	47
2.1.4.1. Xác định giá trị ban đầu của bất động sản đầu tư Bất động sản đầu tư được xác định giá trị ban đầu theo nguyên giá:	47
2.1.5. Nguyên tắc kế toán bất động sản đầu tư	48
2.2. Phương pháp kế toán bất động sản đầu tư	50
2.2.1. Chứng từ sử dụng	50
2.2.2. Tài khoản kế toán sử dụng	51
2.2.3. Trình tự kế toán kế toán bất động sản đầu tư	54
2.3. Trình bày thông tin trên báo cáo tài chính	65
Tóm tắt chương 2	67
Câu hỏi ôn tập	68
Chương 3: KẾ TOÁN CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH	72
3.1. Tổng quan về đầu tư tài chính	72
3.1.1. Khái niệm đầu tư tài chính	72
3.1.2. Đặc điểm đầu tư tài chính	73
3.1.3. Phân loại đầu tư tài chính	74
3.1.4. Các nguyên tắc kế toán chung về khoản đầu tư vào đơn vị khác	77
3.2. Kế toán các khoản đầu tư vào công ty con	80
3.2.1. Xác định quyền kiểm soát, không kiểm soát	80
3.2.2. Quy định ghi nhận các khoản đầu tư	84
3.2.3. Phương pháp kế toán một số giao dịch đầu tư vào công ty con	85
3.3. Kế toán đầu tư vào công ty liên doanh, liên kết	89
3.3.1. Xác định quyền kiểm soát	89
3.3.2. Quy định ghi nhận khoản đầu tư	93
3.3.3. Phương pháp kế toán một số giao dịch đầu tư vào công ty liên doanh, liên kết	98
3.3.4. Phương pháp kế toán một số giao dịch đầu tư vào hợp đồng hợp tác kinh doanh (BCC)	103
3.4. Kế toán đầu tư khác	111
3.4.1. Nguyên tắc kế toán	111
3.4.2. Phương pháp kế toán một số giao dịch đầu tư khác	111

3.5. Kế toán chứng khoán kinh doanh	114
3.5.1. Nguyên tắc kế toán	114
3.5.2. Phương pháp kế toán một số giao dịch chứng khoán kinh doanh	115
3.6. Kế toán đầu tư nắm giữ đến ngày đáo hạn	118
3.6.1. Nguyên tắc kế toán	118
3.6.2. Phương pháp kế toán một số giao dịch đầu tư nắm giữ đến ngày đáo hạn	119
3.7. Kế toán các khoản dự phòng trong hoạt động đầu tư tài chính	121
3.7.1. Nguyên tắc kế toán	121
3.7.2. Phương pháp kế toán các khoản dự phòng đầu tư tài chính	123
3.8. Trình bày thông tin trên Báo cáo tài chính	128
Tóm tắt chương 3	130
Câu hỏi ôn tập	131
Chương 4: KẾ TOÁN PHÁT HÀNH TRÁI PHIẾU	137
4.1 Những vấn đề chung về trái phiếu và phát hành trái phiếu	137
4.1.1. Trái phiếu và ý nghĩa của việc phát hành trái phiếu	137
4.1.2. Phân loại trái phiếu	138
4.1.3. Điều kiện phát hành trái phiếu	138
4.1.4. Phương thức phát hành trái phiếu	139
4.1.5. Các nguyên tắc khi phát hành trái phiếu:	140
4.2. Phương pháp kế toán phát hành trái phiếu	149
4.2.1. Chứng từ sử dụng	149
4.2.2. Tài khoản sử dụng	149
4.2.3. Trình tự kế toán phát hành trái phiếu	150
4.3. Trình bày thông tin trên báo cáo tài chính	156
Tóm tắt chương 4	160
Câu hỏi ôn tập	161
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	164